

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

Кузнєцова Людмила Вікторівна

“ ___ ” _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності фінанси і кредит

за темою:

ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ

Виконавець

студентка кредитно-економічного

факультету

Матвєєнко Аліна Юріївна

Науковий керівник

кандидат економічних наук, доцент

Сирчин Олександр Леонідович

Одеса 2017

АНОТАЦІЯ
випускної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавра
Матвеевко Аліни Юріївни

Оцінка діяльності банків України
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2017 рік

Випускна робота складається з трьох розділів.

У роботі розглядаються теоретичні основи діяльності комерційного банку та науково-практична оцінка фінансової діяльності і її ефективності (на прикладі ПАТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»). В першому розділі дипломної роботи було визначено сутність та значення оцінки ефективності діяльності банку та з'ясовано основні методи оцінки ефективності його роботи. В другому розділі було надано загальну оцінку активів, пасивів і фінансових результатів банку. На основі розглянутого матеріалу в третьому розділі було розроблено рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності банків України. Було побудовано модель проведення факторного аналізу, як основа системи оцінки ефективності та раннього реагування на фінансовий результат та запропоновано нові шляхи підвищення банками ефективності діяльності.

Дипломна робота має вагомим практичне значення у вивченні особливостей банківської діяльності. Призначена для студентів ВНЗ за спеціальністю банківська справа та людей працюючих в економічних сферах (зокрема пов'язаних з банківською діяльністю).

Ключові слова : банк, оцінка діяльності, ефективність

ANNOTATION

graduation work to achieve Bachelor's degree

Alina Matvyeyenko Yuryevna

Assessment of performance a banks of Ukraine

Odessa national economic university

Odessa city, 2017

Graduation work consist from the 3 section.

Evaluation and performance and also theoretical basics of activity of the commercial bank are presented in this graduation by the example of the JSC Raiffeisen Bank Aval. The first section of the essence and importance of evaluating the effectiveness of the bank and the main methods for evaluating the effectiveness of its work. The second section provided an overall assessment of the assets, liabilities and financial results of the bank. On the basis of the material under consideration, the third section developed recommendations for improving the efficiency of Ukrainian banks. A model for conducting factor analysis as a basis for a system for evaluating the effectiveness and early response to financial results was constructed, and new ways of improving the efficiency of the banks were proposed.

Graduation work has significant practical importance in studying the features of banking activities. Work is intended for higher education institution`s students and people working in the economic sphere related to banking activities especially.

Key words : bank, assessment activities, efficiency

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ.....	5
1.1. Сутність та значення оцінки ефективності діяльності банку.....	5
1.2. Методи оцінки ефективності роботи банку.....	9
Висновки до першого розділу	14
РОЗДІЛ 2. НАУКОВО-ПРИКЛАДНА ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКА (НА ПРИКЛАДІ ПАТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»).....	16
2.1. Загальна оцінка пасивів банку.....	16
2.2. Загальна оцінка активів банку.....	25
2.3. Оцінка фінансових результатів банку.....	32
Висновки до другого розділу.....	40
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	42
3.1. Побудова моделі проведення факторного аналізу – основа системи оцінки ефективності та раннього реагування на фінансовий результат.....	42
3.2. Шляхи підвищення банками ефективності діяльності.....	52
Висновки до третього розділу.....	68
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	76
ДОДАТКИ.....	79

ВСТУП

Актуальність теми. Однією із складових економічної системи є банківська система. Для ринкової економіки характерний дворівневий принцип побудови банківської системи. На першому етапі (вищому) рівні ієрархії перебуває Центральний банк, який здійснює нагляд та контроль за діяльністю комерційних банків і займається розрахунково-кредитним обслуговуванням їх. Комерційні банки – це другий рівень ієрархії дворівневої банківської системи. Вони займаються обслуговуванням підприємств, установ, організацій та населення. Їх часто називають кровоносними судинами економіки. “Комерційний банк можна розглядати як систему трансформації ресурсів та ризиків. Стан цієї системи визначається за певними системними показниками (характеристиками).” [1, с.48].

Сьогодні, в умовах розвинутих фінансових, товарних ринків, структура банківської системи різко ускладнюється. З’явилися нові види фінансових установ, нові кредитні інструменти і методи обслуговування клієнтів.

У своїй дипломній роботі я намагатимусь показати деякі аспекти цієї широкої теми, це стосується оцінки діяльності комерційного банку.

Мета роботи. Метою дипломної роботи є визначення економічних явищ та процесів, що впливають на діяльність банку. Важливість даної теми полягає, на мій погляд, у вивченні банківської системи через призму оцінки фінансового стану банку, аналізуючи його діяльність. Тепер надійність і фінансова стійкість основні фактори, які впливають на свідомість клієнта при виборі банку.

Отже, за допомогою аналізу можна виявити тенденції діяльності, звернути увагу на слабкі місця і посилити розвиток ефективних напрямів роботи. Тож оцінка фінансового стану є потрібною як для керівництва банку, щоб знати результати своєї роботи, так і для клієнта чи партнера, щоб знати свого контрагента.

Завдання випускної роботи. Завдання дипломної роботи полягає у тому, аби:

- визначити сутність та значення ефективності діяльності банку;
- дослідити основні методи оцінки ефективності роботи банку;
- дослідити організацію роботи банку (зокрема конкретно на прикладі ПАТ «Райфайзен Банк Аваль»), а також проаналізувати структуру активів і пасивів, оцінити фінансові результати банку;
- побудувати модель проведення факторного аналізу для оцінки ефективності та раннього реагування на фінансовий результат;
- запропонувати шляхи підвищення ефективності діяльності банків.

Об'єкт дослідження. Діяльність комерційних банків України.

Предмет дослідження. Оцінка діяльності комерційних банків України, в умовах фінансової нестабільності.

Методи дослідження. У дипломній роботі використані такі загальнонаукові методи як індукція і дедукція, аналіз і синтез, логічний метод аналізу, діалектичний метод, а також такі сучасні методи як первинні статистичні спостереження, групування та статистичний аналіз хронологічних рядів параметрів з допомогою електронних таблиць EXCEL.

Інформаційна база дослідження. Інформаційна база дослідження включає в себе: законодавчі акти, монографії з питань банківської справи та банківської діяльності, бухгалтерська та фінансова звітність ПАТ «Райфайзен Банк Аваль»), протягом 2015-2017 років (баланс, звіти про фінансові результати), статистична інформація по роботі банківської системи України (Інтернет-сайт роботи Національного банку України), періодична економічна література.

ВИСНОВКИ

В ході нашої роботи, перш за все, ми звернули увагу на теоретичні основи оцінки діяльності комерційного банку, адже неможливо всеохоплююче і різносторонньо проаналізувати будь-який процес чи явище, не маючи відповідних теоретичних знань. Отже, в першому розділі нашої дипломної роботи ми визначили сутність та значення оцінки діяльності банку та з'ясували основні методи оцінки ефективності роботи банку.

З приводу оцінки діяльності комерційного банку варто сказати, що оцінка зовнішньої ефективності діяльності банку має здійснюватися з урахуванням взаємодії банку, як окремого елемента банківської системи України, із системами вищого порядку – фінансової, макроекономічної, соціально-економічної. Від того як ефективно працює окремий банк залежить ефективність функціонування банківської системи і навпаки.

Тому лише з урахуванням оцінок внутрішньої та зовнішньої ефективності діяльності банку можна отримати узагальнюючу оцінку ефективності функціонування та розвитку банку. Оцінка ефективності банківської діяльності є одним із найважливіших завдань економічного аналізу, вирішення якого ґрунтується на застосуванні методу коефіцієнтів. Сутність методу коефіцієнтів полягає у побудові системи взаємозв'язаних показників, які всебічно характеризують стан і динаміку об'єкта дослідження. Розраховані коефіцієнти дають змогу фінансовому аналітику поглибити висновки про фінансовий стан банку, оскільки абсолютні значення дають повну картину лише у виняткових випадках.

Показники ефективності розраховують за результатами діяльності банку за рік. При розрахунках за квартал чи півріччя показники необхідно приводити до річного рівня.

Основними показниками, які характеризують прибутковість банку, є такі:

- норма прибутку на капітал (рентабельність капіталу);
- рентабельність (прибутковість) активів;
- рентабельність витрат;
- чистий спред;
- чиста процентна маржа;
- рівень іншого операційного доходу.

Ефективність роботи комерційного банку - це не лише оцінка кінцевих результатів його діяльності, але також певна ефективний порядок управління, який побудований на основі раціональної стратегії його діяльності.

Другий розділ нашої роботи ми присвятили аналізу структури активів і пасивів, оцінці фінансових результатів роботи банку(зокрема конкретно на прикладі ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»).

Загалом про діяльність ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» варто сказати, що банк зареєстровано 27 березня 1992 року (до 25 вересня 2006 року — Акціонерний поштово-пенсійний банк «Аваль»). Із жовтня 2005 року банк став частиною банківської групи Райффайзен Інтернаціональ Банк-Холдинг АГ, Австрія (із жовтня 2010 р. — Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ). Станом на 31 березня 2016 року Група РБІ володіла 68,28% акцій українського банку, Європейський банк реконструкції та розвитку — 30% акцій.

Загалом варто сказати, що розглянутий нами банк є не лише стабільним і надійним, має широкий спектр послуг і не гальмує в плані впровадження нових технологій, а також показує відносно непогані фінансові результати, але й те, що його працівники ведуть активне соціальне життя за межами банку.

Таким чином, аналізуючи пасиви банку Райффайзен Банк Аваль, можна зробити висновок щодо процесів формування фінансових ресурсів банку.

В структурі власний капітал складає найбільшу частку, яка з кожним роком зростає. Збільшення питомої ваги власного капіталу це свідчить про активізацію банківської діяльності по капіталізації прибутків.

В ресурсній базі банку превалює заборгованість перед іншими банками. Це свідчить про раціональну структуру ресурсної бази, а також незалежність Банку від інших банків.

Кошти клієнтів банку мають позитивну тенденцію і з кожним роком збільшуються. Збільшення коштів клієнтів банку – позитивне явище, адже, у порівнянні з коштами інших банків, кошти клієнтів більш стабільні та менш чутливі до криз ліквідності (ринкових коливань). Порівнюючи кошти юридичних і фізичних осіб, можна побачити, що на початку 2015р. переважали кошти фізичних осіб, а на початок 2016 і 2017рр. більшу питому вагу почали займати кошти юридичних осіб. Тобто зобов'язання банку перед юридичними і фізичними особами знаходяться майже на одному рівні.

Таким чином, керівництву банку слід звернути увагу на співвідношення власного капіталу і зобов'язань, а також дослідити напрями отримання прибутку (наприклад, додаткова емісія) та в подальшому здійснити аналіз ризику активів.

До сильних сторін можна віднести те, що:

- 5) Динаміка фінансових ресурсів позитивна і ресурси банку зростають;
- 6) Підвищилася довіра до банку і збільшився обсяг коштів клієнтів у структурі зобов'язань;
- 7) Банк зменшив залежність від коливань на фінансовому ринку;
- 8) Банк має стабільну клієнтську базу.

Проаналізувавши склад, структуру та динаміку активів банку Аваль, можна зробити висновок, що загальна динаміка активів позитивна. Збільшення активних операцій спричинене збільшенням таких складових, як обсяг кредитно-інвестиційного портфеля та Високоліквідних активів та свідчить про те, що банк перестав вести політику по залученню ресурсів, але зовсім не займається інвестуванням. (зменшення інвестиційного портфеля)

До кредитного портфеля банку Аваль увійшли такі складові як Кредити юридичним особам, Кредити, що надані фізичним особам на поточні потреби, Резерв під знецінення кредитів.

На протязі 3 періодів найбільшу питому вагу у кредитному портфелі банку Аваль займали Кредити юридичним особам, які на 01.01.2017р. склали аж 87% в усьому кредитному портфелі, Кредитний портфель банку Аваль є не диверсифікованим, що підвищує ризик ліквідності.

Проаналізувавши структуру якості кредитного портфеля банку Аваль за період 01.01.2017 р. бачимо, що найбільшу питому вагу займали Кредитні операції, що класифіковані за I категорією якості

Інвестиційний портфель з кожним роком зменшується. Отже, серед пріоритетних напрямів подальшого аналізу активів банку можна виділити причини різкого зменшення інвестиційного портфелю банку та оцінити ризики, які з цим пов'язані і необхідно більше приділяти увагу інвестиційній політиці.

Проаналізувавши фінансові результати «Райффайзен Банк Аваль », можна виділити деякі позитивні та негативні тенденції.

Позитивним у роботі банку є те, що зростання числа клієнтів банку призвело до збільшення процентних доходів, і темпи зростання доходів перевищили темпи зростання витрат. Також в банку збільшилися прибутки від операцій та з іноземною валютою.

Негативним виявилось те, що збільшення ризику активних операцій призвело до зростання витрат на формування резервів та зумовило збиткову роботу банку.

В третьому розділі дипломної роботи ми побудували модель проведення факторного аналізу яка є основою системи оцінки ефективності та раннього реагування на фінансовий результат, а також узагальнили відомі і розробили нові шляхи підвищення ефективності діяльності комерційного банку.

Аби розробити і узагальнити шляхи покращення роботи комерційного банку ми перш за все виявили взаємозв'язок понять фінансова стійкість, ліквідність і прибутковість. Так поняття фінансової стійкості є центральним, а два інших - відповідними факторами, що справляють вплив на неї. Отож, на фінансову стійкість впливає стан капіталізації, ліквідності та прибутковості. Отже, для покращення ефективності роботи банку за рахунок капіталізації ми пропонуємо наступне:

а) активізація капітальних притоків: необхідно віднайти стабільні джерела надходження додаткового капіталу. Так варто звернути увагу на залучення інвесторів та акціонерів;

в) покращення інвестиційної привабливості;

г) управління ризиками: в структурі кожного банку варто було б організувати окремий відділ, який би відповідав за виявлення, аналіз і попередження ризиків різного характеру. Варто підвищити якісні характеристики капіталу і дотримуватись достатнього рівня покриття капіталом існуючих ризиків;

д) інвестування прибутку в капітал: для підвищення капіталізації потрібно збільшити частку прибутку, що інвестується в капітал. Так, для досягнення цієї цілі варто звільнити від оподаткування частину прибутку банків, що направлена на збільшення капіталізації;

є) посилення роботи менеджменту банку: стратегія менеджменту має бути направлена на збільшення власного капіталу банку, за рахунок всіх доступних джерел;

ж) підвищення довіри до банку;

Для покращення ефективності роботи банку за рахунок ліквідності ми пропонуємо наступне:

а) необхідно правильно організувати роботу відділів банку;

б) обов'язкове надання кредитів: для того, аби не досягти дефіциту ліквідності, менеджеру варто слідкувати за розмірами наданих позик і шукати джерела отримання коштів задля покриття цих позик;

в) потрібно мати тісний зв'язок з кожним своїм клієнтом: знаючи, коли клієнт планує взяти позичку, або поставити чи забрати депозитні вкладення заздалегідь, банк зможе передбачити дефіцит ліквідності, або ж навпаки – надлишок грошових ресурсів;

г) при виникненні дефіциту ліквідності основними джерелами до швидкого збільшення ліквідних коштів є: міжбанківський кредит, продаж цінних паперів інвестиційного портфеля і інвестування їх в кредитні операції, рефінансування від Національного Банку України, надходження вкладень від клієнтів та інші.

Для покращення ефективності роботи банку за рахунок прибутковості ми пропонуємо наступне:

а) збільшення доходів (залучення позичальників і накопичення ресурсів, прогнозування, ефективне розміщення грошових ресурсів, збільшення власного капіталу, збільшення частки доходних активів, стабільний і достатній резервний фонд, альтернативні послуги, впровадження інновацій, розвиток електронних систем тощо);

б) зменшення витрат(використання більш дешевих ресурсів, зменшення витрат на оплату праці, впровадження більш високотехнологічних приладів буде разовою витратою, що згодом окупиться і буде не лише приносити дохід, але й привертатиме увагу клієнтів, розгалуження і покращення роботи в Інтернет просторі);

Отже, можна зробити висновок, що аналізована нами фінансова діяльність і результати банківської діяльності, дали змогу не лише наглядно побачити реальні проблеми і фактори, що на них впливають, але і розробити відповідні рекомендації щодо їх подолання. З допомогою аналізу конкретного банку, ми зуміли систематизувати загальні шляхи до покращення фінансової стійкості, ліквідності та прибутковості будь-якого комерційного банку. Можна розцінювати нашу роботу як практично доцільну і ефективну, адже її результати дали змогу досягти першочергової мети.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вітлінський В., Пернарівський О. Фінансова стійкість як системна характеристика комерційного банку.//Банківська справа.–2000. №6. с.48-51.
2. Стаття №3 Закон України «Про банки і банківську діяльність»
3. Національний Банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123465
4. Вовчак О.Д. Кредит і банківська справа: підручник / О.Д. Вовчак, Н.М. Руцишин, Т.Я. Андрейків. — К.: Знання, 2008. — 564 с.
5. Модель Дюпона. Формула расчета. 3 Модификации [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://finzz.ru/model-dyupona-formula-3-modifikacii.html>
6. Вольська С.П. Фінансова стійкість банку та механізми її забезпечення: автореф. дис. канд. екон. наук / С.П. Вольська — Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. — 2011. — С.19.
7. Довгань Ж.М. Економічні фактори порушення фінансової стійкості банківських установ: д.е.н., професор / Довгань Ж.М. — Тернопільський національний економічний університет—2013.
8. Рябініна Л. Ліквідність банківської системи та роль НБУ в її підтримці [Текст] / Л. Рябініна // Банківська справа. – 2010. – № 2-3. – С. 51-59
9. Синки Дж. Финансовый менеджмент в коммерческом банке и в индустрии финансовых услуг / Джозеф Синки-мл.; пер. с англ. А.Левинзон. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 1018 с
10. Методичні вказівки з інспектування банків “Система оцінки ризиків”/[Електронний ресурс]: затверджено постановою Правління НБУ №104 від 15.03.2004 р.– Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0104500-04>

11. Банківський нагляд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article;jsessionid=2FBB21E6E2C60E675A8D5DD6E8C520E2?art_id=76262&cat_id=36794 . – офіційний сайт НБУ.
12. Дзюблюк О. Глобалізаційні процеси та участь іноземного капіталу у розвитку вітчизняних банках // Банківська справа. – 2008. – №2. – С. 375.
13. Рибалка О.О. Удосконалення сутності поняття “ефективність банківського бізнесу” [Електронний ресурс] / О.О. Рибалка. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/54610/37-Ribalka%20.pdf?sequence=1>
14. Г.А.Маховикова, Т.Г.Касьяненко Аналіз і оцінка ризиків в бізнесі: Підручник для академічного бакалаврата. — 2014. — С.463
15. Міщенко В. Ліквідність банківської системи: економічна сутність, структура і методологічний підхід до аналізу [Текст] / В. Міщенко, А. Сомик // Вісник Національного банку України. – 2008. – № 11. – С. 6-9.
16. Раковський Д. Питання сек'юритизації банківських активів в Україні // Ринок цінних паперів України. - 2008. - № 9-10. - С. 31-33
17. Кірейцеї Г.Г. Фінансовий менеджмент.-К.: ЦУЛ, 2002. – 496 с.
18. Міщенко В.І. Банківські операції: Підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренева. — 2-е вид., переробл. і доп. — К.: Знання, 2007. - С. 87 - 89.
19. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб – Інтернет-сайт/[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fg.gov.ua/>
20. Кочетков, В. М. Основи аналізу діяльності комерційного банку : навчальний посібник [Текст] / В. М. Кочетков, О. В. Омельченко. К. : Вид-во Європейського ун-ту, 2003. 96 с.
21. Шегда, А. В. Менеджмент : навч. посібник [Текст] / А. В. Шегда. – К. : "Знання", КОО, 2002. – 583 с.
22. Економіка підприємства / С. Ю. Вігуржинська [Електронний ресурс] / Inpos. Режим доступу : <http://inpos.com.ua/80>.

23. Звітність та фінансові результати Райффайзен Банк Аваль:
[Електронний ресурс]: Режим доступу : <https://www.aval.ua>.
24. Євген Данилюк, Визначення ефективності банківської діяльності // Банківські операції – 2012. – № 5-6. – С. 53 - 57
25. Офіційний сайт ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.aval.ua/about/>
26. Річний фінансовий звіт ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2016 рік / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.aval.ua/about/bank_reports/
27. Квартальний фінансовий звіт ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 1 квартал 2017 року / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.aval.ua/about/bank_reports/
28. Річний фінансовий звіт ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2015 рік / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.aval.ua/about/bank_reports/
29. Хайлук, С.О. Оцінка ефективності діяльності банків: порівняльний аналіз методів та моделей [Текст] / С.О. Хайлук // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – Х.:ХБІ. – 2010. – № 1(8). – С. 112-118.
30. Рейтингові позиції банків України (Finbalance)/ Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://finbalance.com.ua/bank/Rayffayzen-Bank-Aval>
31. Сенчагова В.К., А.И. Архипова Основні напрямки діяльності комерційних банків // Фінанси, грошовий обіг і кредит.: Підручник./під ред. Сенчагова В.К., А.И. Архипова. – М., 2000. – 388с.
32. Офіційне інтернет представництво НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=8804895
33. Постанова Правління Національного банку України № 615 "Про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи" від 17 вересня 2015 року.